

Finansdepartementet

Angående förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av en utgiftsspårings- och prestationsram för budgeten samt andra övergripande regler för unionens program och verksamheter

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerat förslag.

Ekobrottsmyndighetens lämnar främst synpunkter på de delar av förslaget som berör myndighetens verksamhet.

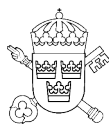
Ekobrottsmyndigheten ansvarar för samordningen av de nationella åtgärderna mot bedrägerier, missbruk och annan oegentlig och ineffektiv hantering och användning av EU-relaterade medel i Sverige. Ekobrottsmyndigheten är även sambandscentral i Sverige för Europeiska byrån för bedrägeribekämpnings, OLAF:s, kontroller samt inspektioner m.m. Ekobrottsmyndigheten utreder och lagför brott mot 9 kap. 1–3 §§ brottsbalken och Subventionsbrottslagen (2025:1267), om gärningen rör EU:s finansiella intressen (6, 9 och 13 a §§ förordningen [2015:744] med instruktion för Ekobrottsmyndigheten).

Sammanfattning

- Ekobrottsmyndigheten välkomnar ansatsen att det nya ramverket ska möjliggöra en förbättrad ram för övervakning och uppföljning av hur EU:s budget används och genomförs samt för ansvarsutkrävande.
- Myndigheten välkomnar ambitionen att det nya ramverket ska möjliggöra att genomförandet ska ske på sätt som är mindre administrativt betungande och kostnadsbesparande för medlemsstater, myndigheter och enskilda.
- Myndigheten anser att förslaget bör tillföras förtydligande bestämmelser om hur styrning och kontroll sker av hur program och insatser genomförs. Det är av stor betydelse att förslaget om en prestationsbaserad resultatredovisning och målsättning ska genomföras enligt principen om sund ekonomisk förvaltning, dvs. i enlighet med principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet. Dock föreligger en risk när allt för stort fokus fästs på prestation- och resultatuppföljning på bekostnad av hur – på vilka sätt - program och insatser genomförs att förutsättningarna för att effektivt upptäcka och bekämpa brott försämrats.
- Ekobrottsmyndigheten välkomnar att förslaget till förordning ska bidra till ökad transparens och spårbarhet genom inrättandet av en särskild gemensam portal.

Allmänt

Ekobrottsmyndigheten anser att det är av stor betydelse att förslaget om en prestationsbaserad resultatredovisning och målsättning ska genomföras enligt principen om sund ekonomisk

förvaltning, dvs. i enlighet med principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet. Det föreligger dock en risk när som i artikel 11 fokus endast fästs på prestation- och resultatuppföljning på bekostnad av hur program och insatser genomförs.

Myndigheten saknar att det inte i någon av nuvarande sju punkterna i artikel 11 ges uttryck för att ett korrekt prestationsbaserat genomförande också förutsätter styrning och kontroll av genomförandet. Det inbegrips visserligen i begreppet effektivitet i principen om sund ekonomisk förvaltning att ett korrekt genomförande sker i enlighet med gällande rätt. I detta sammanhang rör det särskilt kraven på att förebygga, upptäcka och bekämpa korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter.

Ekobrottsmyndigheten anser därför att det är viktigt att förslaget tydliggör att det också måste finnas en skyldighet för medlemsstater och genomförandemyndigheter och enskilda att säkerställa och följa upp att de resurser som EU-budgeten tillhandahåller inte endast används för att uppnå resultat utan att också sker på sätt som skyddar medlemsstaternas och EU:s (finansiella) intressen. Avsaknaden av en sådan bestämmelse kan underlätta för allvarlig brottslighet.

Ekobrottsmyndigheten har tidigare mer utförligt utvecklat denna inställning i sitt remissvar över förslaget till Europaparlamentets och rådets förordningar för diverse fonder och program under perioden 2028–2034 (Li2025/01620).

Ekobrottsmyndigheten vill särskilt framhålla betydelsen av att berörda myndigheter kan kontrollera och verifiera allt underlag av betydelse för en åtgärd eller insats som finansieras över EU:s budget och inte bara sådant som är relevant för att den har genomförts. Framgångsrika utredningar och lagföringar hos brottsbekämpande myndigheter förutsätter att anmälare kan tillhandahålla dokumentation och verifieringskedjor för hur och var ett misstänkt brott har begåtts. Om genomförandemyndigheter ska fokusera på att säkerställa resultat och prestation istället för att också fokusera på hur något genomförs föreligger en betydande risk för att framgångsrikt brottsbekämpande arbete försvåras. EU-finansierade insatser omsätter normalt betydande belopp. Det föreligger därför stor risk för att organiserad brottslighet utgör ett hot mot hur insatser och åtgärder genomförs. Också i de fall en brottsutsatt verksamhet ändå uppnår det planerade målet och resultatet.

Kapitel 4 i förslaget till förordning innehåller bestämmelser om genomförande. I kapitlet fastställs principer om övervakning av prestationsplaner som utarbetas av medlemsstaterna och det fastställs regler enligt vilka varje medlemsstat ska ha övervaknings- och rapporteringssystem för genomförande och resultatrapportering. Givet erfarenheter inhämtade från genomförandet av den svenska återhämtningsplanen anser Ekobrottsmyndigheten att förordningen i detta sammanhang – eller i kompletterande delegerade förordningar – måste tydliggöras att sådana nationella övervaknings- och rapporteringssystem kan upprättas enligt tillämplig nationell lagstiftning. Det är endast vad som ska övervakas och hur rapportering ska som ska regleras i förordningen eller kompletterande delegerade förordningar. Förslaget om ett nytt ramverk för uppföljning av budgetuppgifter och genomförande kommer att ställa nya krav på berörda svenska myndigheter och deras sätt att arbeta. Kraven kan vara kostnadsdrivande att efterleva och medföra utmaningar i ett svenskt förvaltningsperspektiv.

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget (artikel 12) om upprättande av en gemensam portal. Informationen som portalen föreslås innehålla kan bidra till ökad transparens om hur och för vad EU:s budget genomförs mm. Samtidigt föreligger en inte försumbar risk för informationsöverskott. Inför den kommande budgetperioden planeras för ett flertal portaler eller databanker med uppgifter om bl.a. insatser och stödmottagare som finansieras över EU:s budget.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Rikard Jermsten. I den slutliga handläggningen har tf. rättschefen Karin Mostad deltagit. I beredningen av ärendet har också stabsjuristen Olof Hallström deltagit. Verksjuristen Oscar Strömblad har varit föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Expedition till
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
fi.ba.eu.remissvar@regeringskansliet.se